

Boldog szerelem – semmi félelem az AIDS-től

Hogyan védekezhetnek a fiatalok az AIDS ellen?

Amióta csak létezik az AIDS, a szerelem nemcsak gyönyörűség, hanem igen veszélyes is lehet. Az AIDS halálos betegség. Akár egyetlen alkalommal folytatott nemi érintkezés is elegendő lehet a fertőzéshez. Ma azonban nagy biztonsággal védekezhetünk az AIDS ellen, anélkül, hogy le kellene mondanunk a szerelemtől és a szexualitásról. Ezért mindig tartsuk be: semmi kockázatvállalás a szerelemben – az életért.

Az AIDS egy halálos fertőző betegség végső stádiuma, melyet a HIV-vírus terjeszt. A HIV leginkább nemi kapcsolat illetve kábítószeresek közös tűhasználatára révén terjed.

A 80-as évek elején még azt gondolták, hogy az AIDS az úgynevezett rizikócsoportokra fog korlátozódni: a homoszexuálisokra és az intravénás drogot használókra. Ma már tudjuk azonban, hogy a betegség már akkoriban lopva terjedni kezdett a heteroszexuális lakosság körében is. Abból kell kiindulnunk, hogy nálunk a jövőben is a heteroszexuális átvitel (férfi és nő közötti nemi érintkezés) lesz a leggyakoribb. Ezért igyekezzünk elsősorban a fiatalokat megszólítani ezzel a kiadványunkkal.

Hogyan terjed az AIDS?

Az AIDS (a HIV-vírus) úgy terjed, hogy egy fertőzött személy vírust tartalmazó testváladéka egy másik ember szervezetébe kerül. A vírus közvetlenül a vérrrel, de az egészséges nyálkahártyákon (hüvely, makk, végbél, szem, orr, száj), valamint a sérült vagy gyulladt bőrön (pl. ekcéma) keresztül is bekerülhet a testbe. A HIV-fertőzöttek vére, ondója, hüvelyváladéka nagyon sok vírust tartalmaz. Csekély mértékben azonban más testváladékokban (nyál, könny, vizelet) is kimutatásra kerül a vírus.

Milyen helyzetekben fenyeget a fertőzésveszély?

A HIV-vel csak úgy fertőződhetünk meg, ha közvetlenül érintkezésbe kerülünk valamely fertőzött személy testváladékával, pl. a következő helyzetekben:

- Szexuális kapcsolat: elsősorban nemi aktus útján lehetséges a HIV-vírus átadása, ez azonban petting, illetve nyelvel csók esetében sem zárható ki teljes mértékben.
- Anyáról gyermekre: a HIV-pozitív anya a terhesség során a vírusokat áttereszti

méhlepényen keresztül, vagy a szülés alatt, illetve szoptatás által adhatja át gyermekének a betegséget.

- Intravénás droghasználat: közös fecskendő- vagy tűhasználat által.
- Vérátömlesztés, szervátültetés: 1985 ősze óta Svájcban minden vérkonzerv átvizsgálásra kerül. Rendkívül csekély annak a kockázata, hogy ennek ellenére valamely vérkészítménytől megfertőződhetünk.

Hogyan állapítható meg valakiről, hogy HIV-fertőzött?

A fertőzést követő első években a betegség nem látható az érintetteken. Kezdetben ők maguk sem észlelnek semmit. A HIV-fertőzés kimutatásához el kell végezteni a megfelelő tesztet. A test védekező rendszere minden fertőző betegség esetében képez ún. antitesteket annak érdekében, hogy segítsen a testidegen betolakodókat (baktériumokat, vírusokat) ártalmatlanná tenni. A HIV-fertőzés esetében azonban a vírus már az elején túljár az immunrendszer eszén, ugyanis az antitestek csak néhány hét vagy hónap után képződnek. A mai ismeretek szerint a legtöbb fertőzött személy 3 hónapon belül kezd el antitesteket termelni. Az antitestek nem képesek a HIV-vírust megsemmisíteni, laboratóriumban végzett teszt segítségével azonban kimutathatóak és bizonyítékkul szolgálnak arra, hogy az érintett személy fertőzött.

Veszélytelen helyzetek

- A mindennapi életben való érintkezés: villamos, iskola, WC stb.
- Bőrkontaktus, pl. kézfogás, simogatás, puszi.
- Sport: úszás, labdajátékok.
- Étteremben való étkezés.
- Szexuális kapcsolatban: ha a párkapcsolat szereplői hűségesek egymáshoz, akkor fertőzéstől nem kell tartani.

Mindennek előfeltétele természetesen, hogy az általános higiénias szabályok betartásra kerüljenek, és nyílt sebekkel ne lépünk érintkezésbe.

Hogyan védekezhetünk a HIV-fertőzés ellen?

Manapság minden egyes új szexuális kapcsolat magában hordozza a HIV-fertőzés kockázatát. Ezért különösen fontos, hogy nagyon gondosan válasszuk ki a partnerünket. Csak akkor kizárt a megfertőződés, ha a partnerünk sem fertőzött. Minél kevesebb szexuális partnere van tehát valakinek, annál csekélyebb a kockázata, hogy elkapja a vírust.

Mit jelent a partner körültekintő megválasztása?

Azt jelenti, hogy olyan partnert keresek, aki nem HIV-fertőzött, akinek hasonló az életfelfogása az enyémhez, és a szerelem és a biztonság kérdésében is hasonló elképzelései vannak. Mielőtt szexuális kapcsolatra kerülne sor közöttünk, alaposan megismerem őt, ugyanis pusztán az az eshetőség, hogy a partnerem esetleg HIV-fertőzött, vagy akár én magam vagyok az (ami lehetővé tenné a vírus átvitelét a szexuális kapcsolat során) lehetetlenné teszi, hogy félelemmentesen vágjunk bele a szexuális kapcsolatba. A kapcsolat kezdetén nem csak a múltbeli vagy jelenlegi kockázati forrásokról való beszélgetés fontos, hanem az is, hogy megismerjük a másik szokásait, barátait és családját. Így alakul ki a bizalom és a közelség érzése, így jobban meg tudom ítélni, hogy bízhatok-e a másik által elmondottakban. Ha nem zárható ki az esetleges HIV-fertőzöttség, akkor érdemes megcsináltatni a tesztet. Szeretnénk azt is hangsúlyozni, hogy a szex csak valódi, őszinte, egyenrangú kapcsolatban válik igazán széppé. Ahhoz, hogy ez a kölcsönös bizalom és felelősségvállalás kialakulhasson, időre van szükség. A szexuális kapcsolat gazdagítja a szerelmet, a partnerkapcsolatot és a házasságot, bensőséges emberi kapcsolat nélkül azonban ez az élmény nem lehet teljes.

Ne adj esélyt az AIDS-nek, végezd el a tesztet!

Amennyiben a partnerkapcsolat szereplői közül bármelyiknél fennáll annak a lehetősége, hogy korábban esetleg

megfertőződhetett a HIV-vírussal, úgy mindenképpen érdemes a tesztet elvégeztetni. Amint már említésre került, a fertőzést követően néhány hónapig tart, amíg az emberi szervezet antitesteket képez. Ezért a korai időszakban előfordulhat, hogy a teszt eredménye negatív, pedig fertőzöttek vagyunk. Ennek ellenére érdemes már a párkapcsolat kezdetén megcsináltatni a tesztet kiindulási alapként. Minél nagyobb a HIV-fertőzés kockázata: intravénás droghasználat, valamely rizikócsoporthoz tartozó személlyel – kábítószerélvezővel, homoszexuálissal vagy partnerüket gyakran váltogatókkal – folytatott szexuális kapcsolat, annál fontosabb a teszt megismételtetése néhány hónap elteltével.

A gumi óvszer

Ha a partnerek egyike HIV-fertőzött, akkor a gumi óvszer használatával a vírus átterjedésének a kockázata csökkenthető, azonban teljes bizonyossággal nem zárható ki. Az AIDS halálos betegség, ezért a csekély kockázatnak is nagy jelentősége van. Az óvszerek használatára vonatkozóan a fiataloknak sokszor csak kevés tapasztalatuk van, ami természetes. Így azonban jelentősen fokozódik az óvszerhasználat során fellépő hibák veszélye. Ez esetben is az a szabály érvényes, hogy minél mélyebb kapcsolatot ápolok a partneremmel, minél nagyobb biztonságban érzem magam nála, annál inkább tudunk nyíltan beszélni az óvszer helyes használatáról is. Ezzel szemben az alkohol- és drogfogyasztás az alkalmazási hibák veszélyét jelentősen megnöveli. Csak tesztelt óvszert szabad használni, s a termékhez mellékelt használati utasítás előírásait gondosan be kell tartani.

A droghasználat mellőzése

Sok fiatal különféle problémái miatt már serdülőkorban elkezd alkoholt fogyasztani és/vagy kábítószerrel szedni. Vannak, akik intravénásan adagolják maguknak a drogot, amivel tönkreteszik a testüket, lelküket és ezzel az egész életüket. Rádásul annak a jelentős veszélynek is kiteszik magukat, hogy a túcseré következtében megfertőződnek az AIDS-vírussal.

A drogfogyasztás következtében romlik az ember test- és valóságérzékelése. A kábítószerfüggők gyakran olyannyira nem törődnek az egészségükkel, hogy jobb belátásuk ellenére közösen használják a tűket, vagy meggondolatlan, futó szexuális kapcsolatokat létesítenek. Ezáltal folyamatosan kiteszik magukat a fertőzésveszélynek. Valójában csak akkor

Mitől olyan veszélyes a HIV-vírus?

- A HIV szexuális kapcsolat révén terjed.
- Egyetlen nemi érintkezés is elegendő lehet a megfertőződéshez.
- A HIV-fertőzést nyílt sebekben valamint egészséges nyálkahártyán keresztül is meg lehet kapni.
- A fertőzéstől a betegség kitöréséig átlagban 10–12 év telik el (lappangási idő), melynek során a fertőzött személy betegségről valószínűleg mit sem sejt.
- A HIV-fertőzött azonban már a lappangási idő alatt is, erről mit sem tudva megfertőzhet más embereket, különösen a szexuális partnereit.
- A HIV-fertőzöttek előbb-utóbb megbetegednek AIDS-ben.
- Az AIDS-betegség néhány év alatt halálhoz vezet.
- Aki egyszer elkapta a HIV-fertőzést, amíg él, magában hordozza a vírust. A HIV elleni védekezés egyetlen lehetősége az, ha kerüljük a kockázatot.
- Pillanatnyilag még kérdéses, hogy valaha is sikerül-e biztos védőoltást kifejleszteni.

A partner gondos megválasztása, az AIDS-teszt és az óvszerhasználat három olyan lehetőség, melyek segítségével kizárható, vagy legalábbis csökkenthető a HIV-fertőzés veszélye. A módszerek hatékonysága nő, ha kombináljuk őket. Az itt felsorolt javaslatok betartásával, a lehetőségek kombinálásával mindenki maga döntheti el, hogy milyen kockázatnak teszi ki magát.

tudják elkerülni az AIDS-et, ha abbahagyják a drogfogyasztást.

Nem utolsó sorban tehát már az AIDS miatt is jobb ki sem próbálni a kábítószereszt.

A gyakori, megfontolatlan partnercsere az AIDS motorja, az alkohol és a drog pedig az üzemanyag ebben a motorban. Elhomályosítják a valóságérzéklet, elködösítik a felelősségérzetet és ezáltal elhamarkodott, megfontolatlan és gyakran védekezés nélküli szexuális kapcsolatokhoz vezetnek, melyeket később megbánhatunk.

A szenvedélybetegségek megelőzése ezért fontos szerepet tölt be a HIV-fertőzés elleni védekezésben is.

© AIDS-Felvilágosítás Svájc,
1991, új kiadás 2005/2009

AIDS-Felvilágosítás Svájc
Postafiók 26 • CH 8610 Uster 1
Tel. +41 44 261 03 86

Fax +41 44 261 10 32 • PC 80-18122-3
www.aids-info.ch